

Wydatki rodziców na edukację dzieci w roku szkolnym 2023/2024

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2023

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

SPIS TREŚCI

Wydatki na szkolne potrzeby dzieci	1
Dodatkowe, płatne zajęcia edukacyjne i ogólnorozwojowe.....	6
Zasięg zjawiska	6
Czynniki wpływające na finansowanie dodatkowych zajęć	7
Popularność różnego rodzaju płatnych zajęć dodatkowych.....	8
Deklarowana wysokość wydatków na płatne zajęcia dodatkowe	11

Początek roku szkolnego dla osób mających dzieci w wieku szkolnym to tradycyjnie okres zwiększonych wydatków, wynikających z konieczności wyposażenia uczniów choćby w nowe przybory szkolne czy wymagane stroje, a także uiszczania różnego rodzaju obowiązkowych opłat związanych ze szkołą. Każdego roku wielu rodziców decyduje się także na wysłanie swoich dzieci na dodatkowe, płatne zajęcia edukacyjne i ogólnorozwojowe. Tegoroczne badanie¹ pokazuje zarówno, jak kształtują się, w porównaniu z poprzednimi latami, wydatki rodziców związane z rozpoczęciem nowego roku szkolnego, jak i skłonność do wykupywania dzieciom dodatkowych zajęć w sytuacji ciągłego wyraźnego wzrostu cen towarów i usług.

WYDATKI NA SZKOLNE POTRZEBY DZIECI

Z deklaracji badanych wynika, iż na początku roku szkolnego 2023/2024 przeciętne wydatki rodziców związane z potrzebami szkolnymi dzieci były trochę niższe niż w poprzednim roku. Na zaspokojenie potrzeb dzieci, które uczęszczają do szkoły podstawowej, średniej lub branżowej (zakup podręczników, przyborów, strojów, obowiązkowe opłaty, np. ubezpieczenie, czesne, internat, stancja itp.) na początku tego roku szkolnego rodziny wydały średnio 1502 zł, czyli przeciętnie 34 zł mniej niż rok temu (98% kwoty zeszłorocznej)². W porównaniu z poprzednim rokiem w większym stopniu (o 200 zł, czyli o niespełna 17% kwoty ubiegłorocznej) zmniejszyła się wartość mediany deklarowanych wydatków, która w tym roku wynosi 1000 zł (zob. rysunek 1), co oznacza, że w tym roku w kwocie nieprzekraczającej 1000 zł zamknęła swoje wydatki większa część rodziców niż poprzednio (46% wobec 40% w roku ubiegłym – zob. tabelę 1).

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (402) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiadnim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej (CAWI), do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiadnim od CBOS.

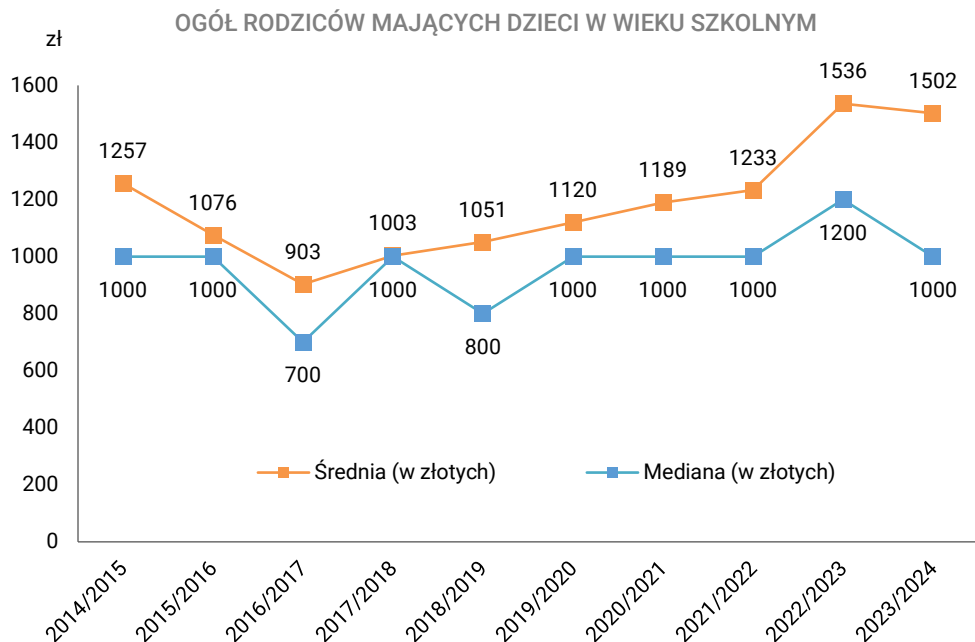
We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 2 do 11 października 2023 roku na próbie liczącej 1110 osób (w tym: 61,5% metodą CAPI, 25,0% – CATI i 13,4% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

Na pytania o wydatki związane z rozpoczęciem nowego roku szkolnego odpowiadali rodzice mający dzieci w wieku szkolnym (N=242).

² Por. komunikat CBOS „Wydatki rodziców na edukację dzieci w roku szkolnym 2022/2023”, listopad 2022 (oprac. B. Badora).

RYS. 1. Ile mniej więcej pieniędzy przeznaczył(a) Pan(i) w związku z rozpoczęciem nowego roku szkolnego na szkolne potrzeby swoich dzieci (podręczniki, przybory, stroje, obowiązkowe opłaty, np. ubezpieczenie, czesne, internat, stancja)?

Porównując rok do roku wskazane przez rodziców kwoty w przedziałach, można zauważyć, iż obecnie minimalnie przybyło również deklarujących wydatki przekraczające 1000 zł (wzrost o 3 punkty procentowe do 44%), natomiast znacznie zmniejszyła się grupa badanych, którzy nie potrafili lub nie chcieli ujawnić wydanych kwot. Warto też dodać, iż z udzielonych przez rodziców odpowiedzi wynika, że – tak jak w poprzednich latach – najczęściej na potrzeby dzieci związane z rozpoczęciem roku szkolnego 2023/2024 wydawano łącznie 1000 zł (wartość modalna, którą wymieniło 22% badanych).

TABELA 1

Wysokość wydatków związanych z rozpoczęciem roku szkolnego*	Deklaracje osób mających dzieci w wieku szkolnym (według terminów badań)									
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	N=216	N=266	N=244	N=228	N=258	N=196	N=255	N=252	N=225	N=242
	w procentach									
Brak wydatków	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Do 300 zł	1	11	10	10	5	6	3	3	2	3
301–500 zł	10	13	25	16	24	17	16	17	8	9
501–800 zł	15	15	14	18	20	21	17	10	9	10
801–1000 zł	29	27	17	24	21	19	21	22	21	24
1001–1500 zł	20	10	8	12	10	15	10	16	11	14
Powyżej 1500 zł	17	14	10	11	14	15	18	20	30	30
Nieokreślone wydatki	7	9	16	8	6	7	15	12	19	10

* Pytanie brzmiało: „Ile mniej więcej pieniędzy przeznaczył(a) Pan(i) w związku z rozpoczęciem nowego roku szkolnego na szkolne potrzeby swoich dzieci (podręczniki, przybory, stroje, obowiązkowe opłaty, np. na ubezpieczenie, czesne, internat, stancję)?”

Z analiz wielozmiennowych³ wynika, że – tak jak w poprzednich badaniach – wysokość ogólnych kwot przeznaczanych przez rodziców na potrzeby edukacyjne dzieci w związku z rozpoczęciem nowego roku szkolnego zależy przede wszystkim od liczby uczniów w rodzinie, a im jest ona większa, tym wyższa jest średnia deklarowanych kwot. Przy czym istotna statystycznie jest jedynie różnica pomiędzy rodzinami z jednym dzieckiem w wieku szkolnym a tymi, w których co najmniej dwójka dzieci we wrześniu rozpoczynała rok szkolny. W przypadku rodzin z jednym dzieckiem łączne wydatki na wyprawkę szkolną wyniosły na początku obecnego roku szkolnego średnio 1221 zł, łącznie dla dwojga uczniów było to średnio 1792 zł, natomiast w rodzinach z co najmniej trojgiem dzieci średnio wydano 1939 zł. Różnice widoczne są także w wysokości median wydatków szkolnych poniesionych przez poszczególne typy rodzin (odpowiednio wynoszą one: 1000 zł, 1500 zł i 2000 zł) – zob. rysunek 2. W porównaniu z ubiegłym rokiem średnia deklarowanych wydatków zwiększyła się w rodzinach, które musiały wyposażyć na nowy rok szkolny tylko jedno dziecko. Jednocześnie w tej grupie rodzin mamy do czynienia ze stabilizacją mediany wydatków, co oznacza, że wzrosło w niej rozwarstwienie – upraszczając można powiedzieć, iż mimo inflacji i ogólnego wzrostu cen połowa badanych wydała mniej więcej tyle samo, co rok i dwa lata temu, natomiast w połowie tej grupy wydatki znacznie wzrosły. Na wzrost rozwarstwienia w tym względzie wskazują też deklaracje rodzin z dwójką dzieci w wieku szkolnym – średnia deklarowanych przez nie wydatków minimalnie wzrosła (o 3 złote), natomiast o 100 złotych zmniejszyła się ich mediana. Z kolei w rodzinach, które musiały pokryć koszty związane z rozpoczęciem nowego roku szkolnego przez co najmniej trójkę dzieci, nastąpił wyraźny spadek średniej deklarowanych wydatków na ten cel (o 444 zł), przy stabilizacji ich mediany, co wskazuje, że w tej grupie rozpiętości się zmniejszyły.

³ Wykorzystano moduł IBM SPSS Decision Trees.

RYS. 2. Ile mniej więcej pieniędzy przeznaczył(a) Pan(i) w związku z rozpoczęciem nowego roku szkolnego na szkolne potrzeby swoich dzieci (podręczniki, przybory, stroje, obowiązkowe opłaty, np. ubezpieczenie, czesne, internat, stancja)?

DEKLAROWANE WYDATKI W ZALEŻNOŚCI OD LICZBY DZIECI W WIEKU SZKOLNYM

* Wyniki dotyczące rodziców mających troje lub więcej dzieci w wieku szkolnym należy interpretować ostrożnie z powodu małej ich liczebności w badanej próbie

W przeliczeniu na jedno dziecko rodzice na początku tego roku szkolnego wydali przeciętnie 1037 zł (średnia), czyli o 46 zł więcej niż przed rokiem (105% ubiegłorocznej kwoty). Mediana wydatków szkolnych *per capita* pozostała jednak na poziomie ubiegłorocznym i wyniosła 1000 zł. Także biorąc pod uwagę średnie deklarowanych wydatków w przeliczeniu na jednego ucznia w rodzinie, można zauważyć wyraźny wzrost w stosunku do danych ubiegłorocznych w rodzinach z jednym dzieckiem w wieku szkolnym i spadek w rodzinach z co najmniej trójką uczniów, natomiast stabilna jest średnia w rodzinach, które musiały pokryć koszty związane z rozpoczęciem nowego roku szkolnego przez dwójkę dzieci (zob. tabelę 2). Tak jak w poprzednich latach widać wyraźnie, że im więcej dzieci w wieku szkolnym, tym mniejsze wydatki w przeliczeniu na jedno dziecko (od średnio 1221 zł w rodzinach z jednym dzieckiem w wieku szkolnym do 555 zł w rodzinach z co najmniej trójką dzieci). W porównaniu z ubiegłym rokiem widać też zwiększenie różnic średnich wydatków *per capita* w zależności od liczby dzieci w wieku szkolnym. Warto jednak dodać, że istotna statystycznie jest tylko różnica średnich deklarowanych wydatków *per capita* pomiędzy rodzinami, które mają jedno dziecko w wieku szkolnym, a tymi z co najmniej dwójką uczniów.

TABELA 2

Liczba dzieci w wieku szkolnym na utrzymaniu rodziny	Średnie wydatki rodziców w związku z rozpoczęciem roku szkolnego w przeliczeniu na jedno dziecko w wieku szkolnym (według terminów badań)										Wydatki w roku 2023 w odniesieniu do wydatków w roku 2022
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
	w złotych										
Jedno	886	721	626	686	742	865	819	940	1139	1221	107%
Dwoje	791	721	511	634	628	660	689	723	894	896	100%
Troje i więcej*	580	488	723	521	552	573	799	652	687	555	81%
Ogółem	828	695	588	649	679	765	770	840	991	1037	105%

* Wyniki dotyczące rodziców mających troje lub więcej dzieci w wieku szkolnym należy interpretować ostrożnie z powodu małej ich liczebności w badanej próbie

Tak jak w poprzednich latach nie ma istotnych statystycznie różnic w deklarowanych wydatkach związanych z rozpoczęciem roku szkolnego w zależności od poziomu dochodów *per capita* w gospodarstwie domowym oraz od oceny warunków materialnych własnego gospodarstwa domowego. Może to wskazywać, iż za deklarowanymi wydatkami rodziców w związku z rozpoczęciem nowego roku szkolnego stoją przede wszystkim rzeczywiste potrzeby uczniów, a mniejszą rolę odgrywają możliwości finansowe rodziców. Zmniejszanie się deklarowanych wydatków *per capita* wraz ze wzrostem liczby uczniów w rodzinach może wynikać z faktu, iż dzieci „dziedziczą” po sobie lub współdzielą część wyposażenia uczniowskiego.

DODATKOWE, PŁATNE ZAJĘCIA EDUKACYJNE I OGÓLNOROZWOJOWE

Zasięg zjawiska

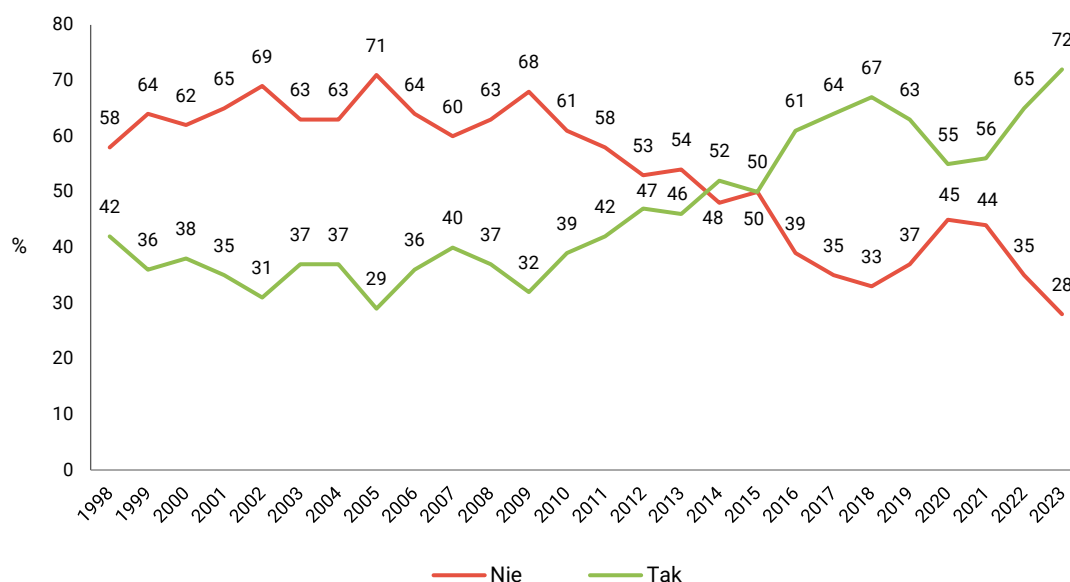
Kwestia finansowania przez rodziców mających dzieci w wieku szkolnym różnego typu zajęć edukacyjnych lub ogólnorozwojowych jest przedmiotem naszych badań od 1998 roku. Do roku 2011 dodatkowe zajęcia edukacyjne i ogólnorozwojowe (w szkole lub poza nią) opłacała swoim dzieciom znacząca, ale pozostająca w mniejszości grupa rodziców. W roku szkolnym 2012/2013 odsetek zainteresowanych dodatkowymi, płatnymi zajęciami dla swoich dzieci zbliżył się do 50%, a na początku roku szkolnego 2014/2015 po raz pierwszy w historii naszych badań przekroczył ten próg (52%). W kolejnym roku zamiar finansowania takich zajęć deklarował co drugi rodzic.

Znaczący wzrost nastąpił w roku szkolnym 2016/2017 po wprowadzeniu programu 500+, kiedy to 61% rodziców zadeklarowało, iż przynajmniej jedno z ich dzieci będzie uczęszczać na płatne zajęcia dodatkowe. W następnych latach popularność posyłania dzieci w wieku szkolnym na dodatkowe, płatne zajęcia nadal rosła i w efekcie po rozpoczęciu roku szkolnego 2018/2019 dwie trzecie (67%) rodziców twierdziło, że przynajmniej jedno z ich dzieci uczęszcza lub będzie uczęszczać na takie zajęcia. Trend ten jednak się nie utrzymał i na początku roku szkolnego 2019/2020 odnotowaliśmy niewielki (o 4 punkty procentowe) spadek zainteresowania rodziców płatnymi zajęciami pozalekcyjnymi dla dzieci w wieku szkolnym.

Rok szkolny 2020/2021, nadzwyczajny z uwagi na stan epidemii, przyniósł kontynuację trendu spadkowego, jeżeli chodzi o zasięg korzystania przez uczniów z dodatkowych płatnych zajęć edukacyjnych lub ogólnorozwojowych. Mimo znaczącego spadku nadal jednak większość (55%) rodziców pytanych na początku roku szkolnego deklarowała, że któreś z ich dzieci w wieku szkolnym uczęszcza lub będzie uczęszczać na opłacane przez nich zajęcia dodatkowe.

W drugim roku pandemii nastąpiła tylko nieznaczna poprawa – na opłacanie dodatkowych zajęć w roku szkolnym 2021/2022 zdecydowało się 56% rodziców uczniów, czyli o 1 punkt procentowy więcej niż rok wcześniej. Natomiast w kolejnym roku odnotowaliśmy już znaczący wzrost odsetka rodziców deklarujących posyłanie lub zamiar posyłania dzieci na płatne zajęcia dodatkowe (o 9 punktów procentowych do 65%), w efekcie czego nastąpił powrót do poziomu notowanego po wprowadzeniu programu 500+, a przed pandemią COVID-19. Z kolejnym znaczącym wzrostem popularności płatnych zajęć dodatkowych dla uczniów mamy do czynienia w tym roku – na początku roku szkolnego 2023/2024 blisko trzy czwarte (72%, od ubiegłego roku wzrost o 7 punktów procentowych) badanych rodziców zadeklarowało, że któreś z ich dzieci będących w wieku szkolnym uczęszcza lub będzie uczęszczać w bieżącym roku szkolnym na zajęcia dodatkowe, opłacane przez rodziców w szkole lub poza szkołą. Warto podkreślić, iż od 1998 roku nigdy tak duża część rodziców nie deklarowała, że opłaca lub będzie opłacać w trakcie roku szkolnego takie zajęcia.

RYS. 3. Czy któreś z Pana(i) dzieci będących w wieku szkolnym uczęszcza lub będzie uczęszczać w bieżącym roku szkolnym na zajęcia dodatkowe, opłacane przez Pana(ią) w szkole lub poza szkołą?

Odpowiedzi osób mających dzieci w wieku szkolnym. Z obliczeń wyłączono odmowy odpowiedzi

Tak jak w poprzednich latach zdecydowana większość rodziców, którzy postanowili opłacać dzieciom dodatkowe zajęcia edukacyjne lub ogólnorozwojowe, zamierza posłać na nie wszystkie swoje dzieci (80% z tej grupy). Ponadto odsetek rodziców, którzy zdecydowali się wszystkim swoim dzieciom w wieku szkolnym ufundować dodatkowe zajęcia, jest wyższy niż w ostatnich latach (58%, od ubiegłego roku wzrost o 9 punktów procentowych). Widać zatem, że w porównaniu z poprzednim rokiem przybyło nie tylko rodzin, które zdecydowały się na opłacanie swoim dzieciom w wieku szkolnym dodatkowych zajęć edukacyjnych, ale także tych, które fundują je wszystkim dzieciom.

Czynniki wpływające na finansowanie dodatkowych zajęć

Przeprowadzane wielozmiennowe analizy statystyczne od lat wykazują, iż na decyzję o posłaniu dzieci na płatne zajęcia pozalekcyjne wpływa przede wszystkim poziom wykształcenia rodziców, a im jest on wyższy, tym szanse dzieci na korzystanie z takich zajęć są większe (zob. tabelę 3). Dodatkowe zajęcia finansuje swoim dzieciom aż 92% rodziców legitymujących się wyższym wykształceniem. Na finansowanie pozalekcyjnych zajęć decyduje się w tym roku także zdecydowana większość (70%) rodziców ze średnim wykształceniem i tylko 43% z zasadniczym zawodowym lub niższym. W porównaniu z poprzednim rokiem wzrost zainteresowania tego typu zajęciami dla dzieci nastąpił wśród rodziców z co najmniej średnim wykształceniem.

TABELA 3

Czy któreś z Pana(i) dzieci będących w wieku szkolnym uczęszcza lub będzie uczęszczać w bieżącym roku szkolnym na zajęcia dodatkowe, opłacane przez Pana(ią) w szkole lub poza szkołą?	Wykształcenie rodzica		
	zasadnicze zawodowe lub niższe	średnie	wyższe
	w procentach		
Tak	43	70	92
Nie	57	30	8

W bieżącym roku szkolnym, tak jak we wcześniejszym okresie, istnieje znacznie większe prawdopodobieństwo, że z płatnych zajęć edukacyjnych lub ogólnorozwojowych skorzystają dzieci mieszkające w miastach niż dzieci wiejskie. W porównaniu z poprzednim rokiem wzrost deklaracji dotyczących korzystania z płatnych pozalekcyjnych zajęć edukacyjnych nastąpił jednak zarówno na wsi, jaki i w mieście.

TABELA 4

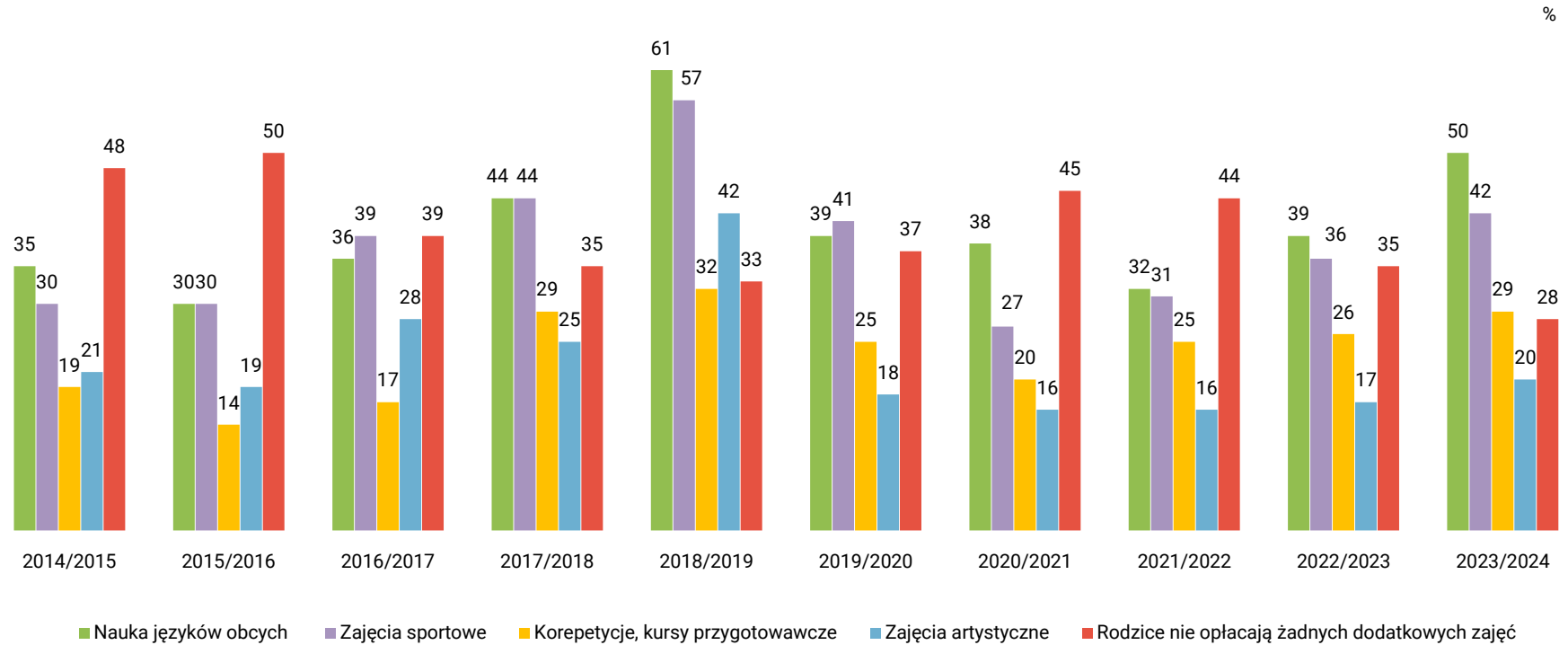
Czy któreś z Pana(i) dzieci będących w wieku szkolnym uczęszcza lub będzie uczęszczać w bieżącym roku szkolnym na zajęcia dodatkowe, opłacane przez Pana(ią) w szkole lub poza szkołą?	Miejsce zamieszkania	
	wieś	miasto
	w procentach	
Tak	59	82
Nie	41	18

Popularność różnego rodzaju płatnych zajęć dodatkowych

Obecnie, tak jak w poprzednich latach, najpopularniejszym rodzajem płatnych zajęć edukacyjnych dla dzieci i młodzieży w wieku szkolnym jest nauka języków obcych, którą w roku szkolnym 2023/2024 finansuje lub zamierza sfinansować połowa (50%) rodziców. Drugie miejsce pod względem popularności zajmują zajęcia sportowe (42%). Na trzeciej pozycji pod względem częstości wskazań ponownie uplasowały się korepetycje i kursy przygotowawcze, które w tym roku zdecydowało się opłacać dzieciom 29% rodzin, w których są uczniowie. Tradycyjnie mniej popularne są płatne zajęcia artystyczne, które w tym roku zamierza zapewnić dzieciom co piąty rodzic (20%). W porównaniu z początkiem poprzedniego roku szkolnego wzrosła popularność wszystkich typów zajęć, o które pytamy, a w największym stopniu dotyczy to nauki języków obcych, która w tym roku cieszy się niemal rekordowym popytem (50%, od ubiegłego roku wzrost o 11 punktów procentowych). Więcej rodziców opłacało lub zamierzało opłacać swoim dzieciom dodatkową naukę języków tylko na początku roku szkolnego 2018/2019 (zob. rysunek 4 i tabelę 5).

CBOS

RYS. 4. Płatne zajęcia pozalekcyjne w latach 2014–2023

Deklaracje rodziców mających dzieci w wieku szkolnym. Procenty nie sumują się do 100, ponieważ badani mogli wskazać więcej niż jeden rodzaj zajęć

TABELA 5

Rodzaje płatnych zajęć pozalekcyjnych:*	Odpowiedzi twierdzące respondentów mających dzieci w wieku szkolnym (według terminów badań)												
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	N=384	N=363	N=314	N=295	N=372	N=311	N=284	N=280	N=260	N=335	N=286	N=248	N=234
w procentach													
Nauka języków obcych	30	26	30	24	22	27	26	23	25	28	25	20	26
Zajęcia sportowe	13	11	13	14	12	17	18	13	16	16	15	16	23
Korepetycje, kursy przygotowawcze	13	8	10	9	8	8	8	7	6	11	8	12	11
Zajęcia artystyczne	7	6	6	6	8	11	9	6	12	10	12	10	15
Inne	2	1	3	2	2	2	3	1	2	2	3	2	3
Rodzice nie opłacają żadnych dodatkowych zajęć	58	64	62	65	69	63	63	71	64	60	63	68	61

TABELA 5 cd.

Rodzaje płatnych zajęć pozalekcyjnych:*	Odpowiedzi twierdzące respondentów mających dzieci w wieku szkolnym (według terminów badań)													
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
	N=254	N=217	N=256	N=216	N=266	N=244	N=228	N=258	N=196	N=255	N=252	N=225	N=242	
w procentach														
Nauka języków obcych	26	30	28	35	30	36	44	61	39	38	32	39	50	
Zajęcia sportowe	21	24	27	30	30	39	44	57	41	27	31	36	42	
Korepetycje, kursy przygotowawcze	9	16	12	19	14	17	29	32	25	20	25	26	29	
Zajęcia artystyczne	15	16	17	21	19	28	25	42	18	16	16	17	20	
Inne	2	5	4	5	3	2	5	7	6	2	3	1	5**	
Rodzice nie opłacają żadnych dodatkowych zajęć	58	53	54	48	50	39	35	33	37	45	44	35	28	

* Pytanie brzmiało: „Na jakie dodatkowo opłacane przez Pana(ią) zajęcia uczęszczają lub będą uczęszczać Pana(i) dzieci w wieku szkolnym? Czy są to:”

** Kilku rodziców stwierdziło, że jeszcze nie podjęli decyzji, jakie to będą zajęcia, a pozostali wymienili: klocki – budowanie, programowanie, kostkę Rubika, warsztaty matematyczne poszerzające wiedzę, zajęcia logopedyczne, rewalidację i terapię dziecka niepełnosprawnego

Procenty nie sumują się do 100, ponieważ badani mogli wskazać więcej niż jeden rodzaj zajęć

Deklarowana wysokość wydatków na płatne zajęcia dodatkowe

Łączne deklарowane kwoty, jakie rodzice przeznaczają miesięcznie na finansowanie dodatkowych zajęć edukacyjnych lub ogólnorozwojowych dla wszystkich swoich dzieci w wieku szkolnym, charakteryzują się – jak zwykle – dużą rozpiętością (w tym roku od 10 zł do 12 000 zł miesięcznie). Średnia arytmetyczna tegorocznych deklарowanych miesięcznych wydatków wynosi 792 zł i jest ona wyższa od ubiegłorocznej o 93 zł, czyli o 13%, natomiast mediana rozkładu deklарowanych wydatków wynosi obecnie 500 zł, czyli o 50 złotych więcej niż przed rokiem (tj. wzrost o 11%). Najczęściej deklарowana kwota na dodatkowe zajęcia w tym roku szkolnym to 300 zł miesięcznie (wartość modalna wskazywana przez 12% badanych).

W porównaniu z rokiem ubiegłym wzrosły także średnie miesięczne wydatki na dodatkowe zajęcia edukacyjne lub ogólnorozwojowe w przeliczeniu na jedno dziecko i obecnie wynoszą one 629 zł (wzrost o 58 zł). Zmalała jednak nieco (spadek o 11 złotych) mediana miesięcznego budżetu przeznaczanego na dodatkowe zajęcia w przeliczeniu na jednego ucznia i wynosi ona 339 zł, co oznacza, że zwiększyły się rozpiętości w wydatkach *per capita*.

TABELA 6

	Średnie miesięczne wydatki rodziców na dodatkowe zajęcia dzieci w wieku szkolnym (według terminów badań)										Wydatki w roku 2023 w odniesieniu do wydatków w roku 2022
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
	w złotych										
Na wszystkie dzieci korzystające z zajęć	363	334	532	581	421	518	614	585	699	792	113%
Na jedno dziecko korzystające z zajęć	296	274	158	455	309	368	482	440	571	629	110%

Z deklaracji badanych wynika, iż na początku roku szkolnego 2023/2024 przeciętne wydatki rodziców związane z potrzebami szkolnymi dzieci były trochę niższe niż w poprzednim roku. Na początku tego roku szkolnego na zaspokojenie potrzeb dzieci, które uczęszczają do szkoły podstawowej, średniej lub branżowej (zakup podręczników, przyborów, strojów, obowiązkowe opłaty, np. ubezpieczenie, czesne, internat, stancja itp.) rodziny wydały średnio 1502 zł, czyli przeciętnie 34 zł mniej niż rok temu (98% kwoty zeszłorocznej). W porównaniu z poprzednim rokiem zmniejszyła się też wartość mediany deklарowanych wydatków (w tym roku wynosi ona 1000 zł). Co oczywiste – im więcej uczniów w rodzinie, tym wyższe deklарowane wydatki (od średnio 1221 zł w rodzinach z jednym dzieckiem w wieku szkolnym do 1939 zł w tych, w których jest co najmniej trójka uczniów).

Na początku tego roku szkolnego odnotowaliśmy znaczny wzrost zainteresowania rodziców płatnymi zajęciami pozalekcyjnymi dla dzieci w wieku szkolnym – zamierza je finansować 72% badanych, co jest rekordowym wynikiem od 1998 roku. Wzrosły też deklarowane kwoty, jakie rodzice zamierzają w tym roku szkolnym przeznaczyć na dodatkowe zajęcia (obecnie średnia planowanych łącznych miesięcznych wydatków to 792 zł, a średnia wydatków w przeliczeniu na jedno dziecko to 629 zł). W porównaniu z początkiem poprzedniego roku szkolnego wzrosła popularność wszystkich typów zajęć, o które pytamy, a w największym stopniu dotyczy to nauki języków obcych, która w tym roku cieszy się niemal rekordowym zainteresowaniem (zamierza ją finansować swoim dzieciom 50% rodziców, od ubiegłego roku wzrost o 11 punktów procentowych).

Opracowała

Barbara Badora